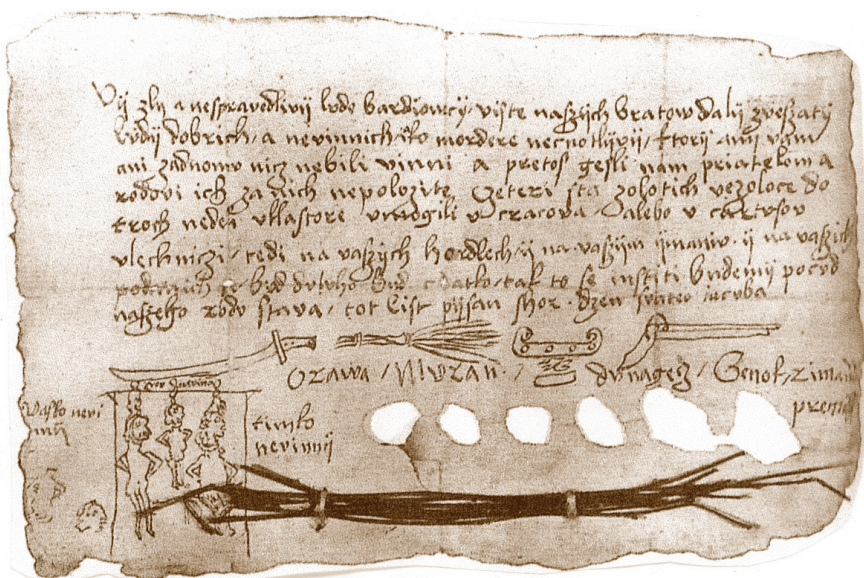

Na stope

P1 V archíve nám ukázali aj takýto zvláštny list s kresbami. Jeho autormi boli zbojníci. Napísali ho v roku 1493 a poslali mešťanom kráľovského mesta Bardejov.

Pod textom sú nakreslené obrázky. Pod nimi sú mená zbojníkov: Orava, Muran, Dunajec, Senok, Rimanov a Premisl. Pod menami je do listu vypálených šesť dier. V ľavom dolnom rohu je nakreslený zbojník, ktorému kat stlal hlavu. Nad ním je napísané *Vasko nevinný*. Vedľa je nakreslená šibenica s tromi obesencami. Nad šibenicou je napísané *Krv nevinná* a vpravo *Timko nevinný*. V strede dolného okraja listu, namiesto pečate, je priviazaná metlička.

Pátrame

1. Určite tri predmety, ktoré nakreslili zbojníci do listu.
2. Čo asi chceli týmito predmetmi vyjadriť?
3. Čo chceli povedať kresbami a nápismi bardejovským mešťanom?
4. Kto dal pravdepodobne sťat a obesiť zbojníkov Vaska a Timka?
5. V prvej vete listu je napísané: „Vy zlí a nespravodliví ľudia bardejovskí...“ Pokúste sa dokončiť list. Odhadnite, čo asi požadovali zbojníci za smrť svojich druhov.

Zvitok verejného notára Jána z Gostyňa z roku 1332 dlhý vyše 14 metrov

Históriu a pôvod svojho rodu zobrazovali kedysi urodzené a bohaté rodiny ako strom s rozvetvenými konármi. Ľudia už oddávna považovali strom za symbol života, zdravia, pokoja a šťastia.

Do slovníčka

matrika – úradná kniha, do ktorej sa zaznamenávajú narodenia, sobáše a úmrtia osôb. Matriku vedie matrikár na obecnom úrade. Matriku tvorí kniha narodení, kniha manželstiev a kniha úmrtí. Cirkevné matriky vedú farári ako správcovia farnosti.

erb – obrazec vytvorený podľa heraldických pravidiel (štit so znamením) – znak osoby, rodu, krajiny alebo nejakého mesta.

heraldika – náuka o pravidlách a spôsoboch tvorenia znakov, erbov.

cech – organizácia remeselníkov toho istého remesla.

Rozlišujeme, usporadúvame, opakujeme

1. **Dôležité slová a mená:** archív, rodokmeň (rodostrom), erb
2. Zistíte, aké druhy prameňov môžeme nájsť v archíve.
3. Vysvetlite, prečo sa archívy označujú aj ako pamäť spoločnosti.
4. Porozmýšľajte, čo by ste raz mohli odovzdať do archívu.